SÄTLA sätib Eesti seaduseid tehisaru abil

7 kuud tagasi - 10.04.2026 Autor: AM

Valitsus on andnud rohelise tule projektile nimega SÄTLA – digikeskkonnale, mis lubab seadusloome bürokraatiast puhastada ja tavakodanikule lähemale tuua.

Seadusloome kohtub tehisaruga

Praegune õigusloome sarnaneb tihtipeale vanakooli lahendusega, kus ametnikud kopeerivad tekste ühest failist teise, liigutavad dokumente eri süsteemide vahel ja loodavad, et kusagil ei teki inimlikku eksitust.

SÄTLA muudab selle protsessi sarnaseks pilvepõhise ühistööga.

Piltlikult öeldes on SÄTLA justkui seaduste rätsepatöökoda, kus uut "rõivast" ei hakata õmblema eraldi kangajuppidest, vaid muudatused tehakse otse kehtiva seaduse sisse. Süsteem on piisavalt nutikas, et koostada neist parandustest automaatselt korrektne eelnõu.

Justiits- ja digiminister Liisa Pakosta selgitab muudatust nii:

> „Praegu põhineb õigusloome suuresti dokumentide liigutamisel erinevate süsteemide vahel. Õnneks neid ei prindita enam välja. Sätla aga võimaldab töötada tekstiga algusest lõpuni ning automatiseerib suure osa tehnilisest tööst, ilma, et see oleks erinevates failides laiali. See väldib vigu ja võimaldab rohkem aega sisuliseks analüüsiks ja otsuste tegemiseks.“

Kuid SÄTLA on ette valmistatud ka tehisaru (AI) saabumiseks riigisektorisse. AI hakkab uues keskkonnas täitma "targa assistendi" rolli, analüüsides mahukaid tekste, koostades neist lühikokkuvõtteid ja kontrollides eelnõude kvaliteeti. Seejuures jääb lõplik otsustusõigus ja vastutus alati inimesele.

Kodanik ei ole enam kõrvaltvaataja

Üks SÄTLA peamisi eesmärke on avada uksed ka tavalisele inimesele ja ettevõtjale. Kui seni on seadusloome protsess tundunud kui suletud uste taga toimuv rituaal, siis uus keskkond toob kogu teekonna – ideest kuni Riigi Teatajas avaldamiseni ühte vaatesse.

Minister Pakosta sõnul on see oluline:

> „Sätla toob kogu õigusloome protsessi ühte keskkonda – ideest kuni Riigi Teatajas avaldamiseni. See kaasab kodanikke vahetumalt seadusloomesse ja seeläbi laiemalt meie riigi toimingutesse ning ühiskonna eesmärkide saavutamiseks tehtavasse töösse."

Mis on nime taga?

Nimi SÄTLA on tuletatud sõnadest säte ja sättima, millele on lisatud paika tähistav liide -la (nagu kool või haigla). Eesti Keele Instituudi heakskiidu saanud nimi sümboliseerib kohta, kus sätteid koos luuakse. See eristub selgelt varasematest kantseliitlikest lühenditest, olles suupärane ja kutsuv.

Millal me seda näeme?

Tegemist on Justiits- ja Digiministeeriumi, Riigikantselei ning Riigikogu Kantselei ühisprojektiga. Esimeses etapis hakatakse keskkonda kasutama valitsuse algatatud seadusemuudatuste ettevalmistamisel.

Kuigi alguses toimuvad ametlikud kooskõlastamised veel vanades süsteemides, pakub SÄTLA avalik vaade juba varakult huvi tundvatele inimestele ülevaadet, millega riigimasinas parajasti tegeletakse.

Tulevikus on plaanis laiendada süsteemi ka Euroopa Liidu algatuste jälgimiseks, muutes Eesti õigusruumi veelgi läbipaistvamaks ja efektiivsemaks.

SÄTLA platvormi fookuspunktid

Näitaja	Kirjeldus / Väärtus
Arendajad:	Justiits- ja Digiministeerium, Riigikantselei, Riigikogu Kantselei
Põhifunktsioon:	Seadusloome tervikprotsessi haldamine (ideest avaldamiseni)
Innovatsioon:	Tehisaru tugi analüüsiks ja kokkuvõteteks, automaatne eelnõude genereerimine
Läbipaistvus:	Avalik vaade kodanikele ja ettevõtjatele protsessi jälgimiseks
Õiguslik alus:	Riigi Teataja seaduse muutmine (menetluses)
Eesmärk:	Bürokraatia vähendamine, vigade vältimine ja kaasatuse suurendamine

- Tegijad

- Uudised

- Lahendused
- Tarkvara
- Tehisintellekt

Pilt

